

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЖУРНАЛ «ОХОРОНА ПРАЦІ»

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ СИСТЕМ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ, ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Матеріали
XI Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

16-17 квітня 2026 року

Полтава 2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЖУРНАЛ «ОХОРОНА ПРАЦІ»

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ СИСТЕМ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ, ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Матеріали

XI Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

16-17 квітня 2026 року

Полтава 2026

Інноваційні аспекти систем безпеки праці, цивільного захисту та захисту інтелектуальної власності: матеріали XI Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції (Полтава, 16-17 квітня 2026 р.) / ПДАУ: ред. кол. О. І. Біловод, Д. Л. Матвійчук, В. М. Заплатинський, С. В. Попов [та ін.]. Полтава: ПДАУ, 2026. 223 с.

Конференція проведена за підтримки Міністерства освіти і науки України та зареєстрована в ДУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ) за № 229 від 31 січня 2026 р.

У збірці представлено матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції за результатами досліджень інноваційних аспектів систем безпеки життя та охорони праці, цивільного захисту та захисту інтелектуальної власності.

Матеріали тез призначені для наукових співробітників, науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти усіх рівнів підготовки, керівників та фахівців підприємств.

Відповідальність за зміст матеріалів, достовірність наведених даних, а також дотримання принципів академічної доброчесності покладається на авторів. Матеріали подано в авторській редакції.

Редакційна колегія: Біловод О. І., декан інженерно-технологічного факультету, к.т.н., доцент, Полтавський державний аграрний університет; Матвійчук Д. Л., головний редактор науково-виробничого журналу «Охорона праці»; Заплатинський В. М., к.с.-г.н., доцент, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, Президент Академії безпеки та основи здоров'я; Попов С. В., завідувач кафедри механічної та електричної інженерії, к.т.н., доцент, с.н.с., Полтавський державний аграрний університет; Жидецький В. Ц., к.т.н., доцент, Національний університет «Львівська політехніка»; Марич В. М., к.т.н., доцент, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності; Лях І. М., д.т.н., доцент, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; Опара Н. М., к.с.-г.н., доцент, Полтавський державний аграрний університет; Дудник В. В., к.т.н., доцент, Полтавський державний аграрний університет; Попович Н. М., к.т.н., доцент, Полтавський державний аграрний університет; Дрожжана О. У., старший викладач, Полтавський державний аграрний університет.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ»

Артамонов Е. С., Головач Л. В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ УЧНІВ ДО ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТА «ЗАХИСТ УКРАЇНИ» У КОНТЕКСТІ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНИ ПРАЦІ	11
Березко А. М. ІМУНОБІОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ЯК ДЕТЕРМІНАНТИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ	14
Гайдар В. Р., Дрожжана О. У. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННИХ ДІЙ	17
Галета І. В., Петрушов А. В. ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ДО БЕЗПЕКИ ЯК ВИЯВ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ НА УРОКАХ «ЗАХИСТ УКРАЇНИ»	18
Гаркуль В. В. ЗАСОБИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ МОБІЛЬНОСТІ І БЕЗПЕЧНІ ПРАВИЛА КОРИСТУВАННЯ НИМИ	24
Давидов Д. О. ОСОБЛИВОСТІ БЕЗПЕКИ НЕСЕННЯ СЛУЖБИ ВІЙСЬКОВИМИ КІНОЛОГАМИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	25
Дрожжана О. У. ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЯК ФАКТОР ЗНИЖЕННЯ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ	27
Дударь Н. І. УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ПІД ЧАС ВІЙНИ: ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ БУДІВЕЛЬНОГО СМІТТЯ	30
Жидецький В. Ц., Лях І. М. ВПЛИВ ВИРОБНИЧОГО ШУМУ НА РОБОЧОМУ МІСЦІ ОПЕРАТОРА КОМП'ЮТЕРНОГО НАБОРУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЙОГО ПРАЦІ	34
Заплатинський В. М. ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ БЕЗПЕКИ З УРАХУВАННЯМ ВОЄННИХ РИЗИКІВ	37
Кондель В. М., Чумак А. А., Навроцький І. С., Чоповда М. М. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ОПАНУВАННЯ ПРЕДМЕТА «ЗАХИСТ УКРАЇНИ»	39

Кондель В. М., Борисов М. В., Галич М. Є., Статишнюк М. А., Федчик В. В., НОВІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТА «ЗАХИСТ УКРАЇНИ» В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	44
Кульчинський О. В., Титаренко В. М. ІНФОРМАЦІЙНА ГІГІЄНА ЯК ЧИННИК БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ НА УРОКАХ «ЗАХИСТ УКРАЇНИ»	48
Левашова Ю. С., Грязєва А.А., Шулік А. О. АНАЛІЗ НЕБЕЗПЕК ПРИ ВИКОРИСТАННІ СВИНЦЮ В ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСАХ	52
Левашова Ю. С., Темнохуд Б. О., Сінякова С. Ю. ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ПОВІТРЯ В МІСТІ ХАРКОВІ	55
Лях І. М. НОСИМІ СЕНСОРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ ПРОФЕСІЙНИМ ЗАХВОРЮВАННЯМ ТА ТРАВМАТИЗМУ ПРАЦІВНИКІВ	58
Марченко С. В., Петрушов А. В. ВИХОВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ВЛАСНОЇ БЕЗПЕКИ ЯК ВИЯВ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЗАХИСНИКА	60
Матвійчук Д. Л. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ	65
Медяньська К. О. БІОЛОГІЧНІ РИЗИКИ У СТРУКТУРІ СУЧАСНОЇ ПАРАДИГМИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ	72
Міщенко С. В. ВПЛИВ ВОЄННИХ ДІЙ НА ЯКІСТЬ ТА МІНЕРАЛЬНИЙ СКЛАД ПИТНОЇ ВОДИ: БІОЛОГІЧНІ ТА БЕЗПЕКОВІ АСПЕКТИ В УМОВАХ ОБМЕЖЕНОГО МОНІТОРИНГУ	75
Невгод О. Д., Уряднікова І.В. ВИКОРИСТАННЯ ВІМ-ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ СИСТЕМ ВОДОПОСТАЧАННЯ	77
Опара Н. М., Полулях В.Є. ЩО ПОТРІБНО ЗНАТИ ПРО ЛІСТЕРІОЗ?	80
Осинюк В. М., Титаренко В. М. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ІНТЕГРАЦІЇ КІБЕРСПОРТИВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У СИСТЕМУ ПІДГОТОВКИ УЧНІВ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ	83
Петрушов А.В. СУЧАСНІ ПРИНЦИПИ ПРОФІЛАКТИКИ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У ВІЙСЬКОВИХ УМОВАХ	87

8. Rinchen S., Banihashemi S., Alkilani S. Driving digital transformation in construction: Strategic insights into building information modelling adoption. *Project Leadership and Society*. 2024. Vol. 5. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.plas.2024.100138>.

9. Biswas H. K., Sim T. Y., Lau S. L. Impact of building information modelling and advanced technologies in the AEC industry: A contemporary review. *Journal of Building Engineering*. 2024. Vol. 82. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jobbe.2023.108165>.

ЩО ПОТРІБНО ЗНАТИ ПРО ЛІСТЕРІОЗ?

Опара Н. М., кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
професор кафедри механічної та електричної інженерії
Полулях В. Є., здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти
Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава

Лістеріоз – це інфекційне захворювання, що вражає людей і тварин. Його викликає бактерія *Listeria monocytogenes*. Хвороба атакує лімфатичні вузли, нирки, печінку, селезінку, центральну нервову систему та шлунково-кишковий тракт.

Смертність: лістеріоз – важка хвороба, з високим рівнем смертності (20-30%), хоча зустрічається досить рідко (від 0,1 до 10 випадків на мільйон людей).

В природі лістеріоз вражає безліч родів диких тварин. Він також зустрічається у сільськогосподарських порід і домашньої птиці. Людина може заразитися від хворих або перехворівших тварин. Гризуни є частими переносниками захворювання.

Збудник лістеріозу зберігається при низьких температурах і вологості, розмножуються вже при $t+4^{\circ}\text{C}$ у ґрунті, воді і деяких харчових продуктах (капуста, молоко, морепродукти, м'ясо, овочі, риба). Особливу небезпеку представляють м'які сири, м'ясні напівфабрикати і салати з сирієї капусти.

Продукти високого ризику:

1. Непастеризоване молоко або м'які сири (брі, камамбер, фета).
2. М'ясні делікатеси, паштети, сосиски (готові до вживання).
3. Копчена риба.
4. Немиті овочі, зелень, фрукти (особливо ті, що ростуть в ґрунті або поливаються забрудненою водою).

Бактерії лістерії можуть розмножуватися навіть у холодильнику і витримують концентрацію солі до 20%. Може виживати і розмножуватися при $t-1-45^{\circ}\text{C}$. Але гинуть при кип'ятінні і під тривалим впливом сонячних променів.

Інкубаційний період лістеріозу триває 3-5 діб у дорослих і до 2 місяців у новонароджених.

Основні симптоми прояву лістеріозу.

Симптоми лістеріозу залежать від форми захворювання і імунітету людини:

1. Легка форма: нагадує грип або харчове отруєння (лихоманка, діарея, м'язові болі).

2. Важка форма (інвазійна): ураження центральної нервової системи (менінгіт, енцефаліт, сильний головний біль, ригідність шиї), бактеріємія (зараження крові).

3. При вагітності: бактерія може викликати викидень, мертвонародженість або важку інфекцію у новонародженого, при цьому симптоми у самої матері можуть бути легкими.

Зараження лістеріозом відбувається в результаті (шляхи передачі):

1. Вдихання пилу, що містить бактерії.

2. Вживання морепродуктів в сирому або недостатньо обробленому вигляді, овочів, заражених продуктів тваринного походження і фруктів – аліментарний (основний).

3. Контакт з хворою твариною або переносником захворювання – контактний.

4. Контакт новонароджених з інфікованими предметами догляду і медичним інструментарієм в пологових будинках (вертикальний).

Симптоми включають блювоту, болі у животі, діарею, нудоту, підвищення температури до 38-39°C.

Через 3-4 доби стан пацієнта може різко погіршитися, з ознаками ураження центральної нервової системи (менінгіт, енцефаліт і інші прояви).

Лістеріоз особливо небезпечний для вагітних жінок, осіб з ослабленим імунітетом і осіб похилого віку, так як може призвести до ускладнень. Хвороба може викликати серйозні патології або передчасні пологи. А інфікування плоду під час пологів, як правило, призводить до важкого менінгіту або енцефаліту.

Бактерії *Listeria monocytogenes* гинуть при пастеризації і тепловій обробці. Основні рекомендації з профілактики включають:

- відділення сирих продуктів від готових;
- використання очищеної води;
- дотримання чистоти;
- зберігання при безпечній температурі;
- ретельну теплову обробку овочів і м'ясних блюд під час приготування.

Діагностика і лікування.

Діагностика підтверджується лабораторно (бактеріальний посів крові, спинномозкової рідини, калу або ПЦР-тест).

Лікування: проводиться антибіотиками часто ампіцилін у комбінації з гентаміцином.

Профілактика:

1. Термічна обробка: лістерії гинуть при кип'ятінні, але виживають 20-30 хвилин при $t\ 70^{\circ}\text{C}$. Ретельно проварюйте м'ясо та сосиски.

2. Гігієна холодильника: ретельно мийте полиці гарячою водою з милом. Не зберігайте продукти довше терміну придатності.

3. Розділення продуктів: тримайте сире м'ясо окремо від готових блюд та овочів.

4. Ретельне миття: завжди мийте овочі, фрукти, зелень під проточною водою.

5. Обережність в групах ризику: вагітним і людям з ослабленим імунітетом рекомендується уникати м'яких сирів з непастеризованого молока і готових м'ясних нарізок.

Список використаних джерел

1. Березуцький В.В., Сукач С.В. Ризики та безпека населення в умовах потенційної загрози [Електронний ресурс] : навч. посібник. Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Електрон. текст. дані. –Харків : НТУ «ХПІ», 2024. 225 с

2. Пожарова О. В. Охорона праці : навч. посіб. Одеса, 2022. 86 с.

Режим доступу: <https://doi.org/10.32837/11300.18442>

3. Охорона праці (в галузі ветеринарної медицини і тваринництва): навч. посіб. для студ. спец. 211 «Ветеринарна медицина» і 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» / Л. В. Бездітко, С. С. Заїка, Ж. В. Рибачук [та ін.]. Житомир : Полісся, 2021. – 252 с.

4. Войналович О.В., Білько Т.О., Марчишина Є.Г. Охорона праці у ветеринарній медицині [текст]: навчальний підручник. Київ: «Центр учбової літератури». 2021 р. 554 с.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ІНТЕГРАЦІЇ КІБЕРСПОРТИВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У СИСТЕМУ ПІДГОТОВКИ УЧНІВ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

*Осипюк В. М., здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти*

*Титаренко В. М., кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри захисту України та безпеки життєдіяльності
Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка
м. Полтава*

Традиційні методи викладання безпеки життєдіяльності (далі – БЖД) часто сприймаються учнями як суто теоретичні та відірвані від реальності. Кіберспорт, як діяльність, що базується на високій концентрації, командній роботі та прийнятті рішень у стресових ситуаціях, пропонує інструментарій для формування практичних навичок безпечної поведінки через ігрову симуляцію.

Для ефективного впровадження кіберспортивних елементів необхідно дотримуватися таких умов:

- дидактична відповідність (гейміфікація навчання): використання не просто ігор, а спеціалізованих симуляторів (наприклад, симулятори водіння, тактичні стратегії для відпрацювання алгоритмів дій при пожежі чи наданні домедичної допомоги). Головна педагогічна умова — це трансформація ігрового процесу у кероване навчання. Важливо, щоб кіберспортивний елемент не ставав самоціллю, а виступав інтерактивним методом засвоєння знань з БЖД.